

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Column: de dramatische uitwerking van het moderne feminisme: over vrouwen en rechts(on)gelijkheid in Nederland

Plas, R.

Citation

Plas, R. (2020). Column: de dramatische uitwerking van het moderne feminisme: over vrouwen en rechts(on)gelijkheid in Nederland. *Bestuurskundige Berichten*, 35(2), 31-32. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3212623>

Version: Not Applicable (or Unknown)
License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)
Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3212623>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Column: de dramatische uitwerking van het moderne feminisme

Over vrouwen en rechts(on)gelijkheid in Nederland

Rebecca Plas

Het feminisme van de 21^e eeuw staat nauwelijks nog in perspectief met dat van de 20^e eeuw. Het moderne feminisme kent de opvatting dat vrouwen nog steeds achtergesteld worden in Nederland. Gelijkheid voor de wet leidt immers niet tot gelijke uitkomsten. Het doorgeslagen gelijkheidsdenken in het Westen heeft een zeer problematische uitwerking in de praktijk: het voortrekken van vrouwen en het benadelen van mannen. Dit heeft niks meer met gelijkheid te maken, maar ronduit met ongelijkheid.

Feminisme: toen en nu

Feminisme, de maatschappelijke en politieke stroming van de vrouwenemancipatie, kent zijn wortels in de Westerse wereld. Plato pleitte in zijn boek 'De Republiek' al voor gelijkwaardig onderwijs voor de seksen en zelfs voor actieve deelname van vrouwen in het politiek bestel. Helaas was in de praktijk de Atheense democratie een mannenwereld die alles behalve gelijkheid kende langs de lijnen van ras, klasse en gender. Tijdens de Verlichting nam het gelijkheidsdenken pas echt grote stappen voorwaarts. In de eerste feministische golf -circa 1850-1940- verzette men zich tegen de genderongelijkheid voor de wet, en met name op het recht op onderwijs, het stemrecht en het recht op betaalde arbeid. In de tweede feministische golf na de Tweede Wereldoorlog nam de maatschappijkritiek de overhand, omdat in de praktijk vrouwen nog steeds economisch onzelfstandig waren door de conservatieve man-vrouwverdeling in het gezin. Dit ging dus meer om rechtsongelijkheid in de praktijk.

Kijkend naar feminisme in het Westen van vandaag de dag is te zien hoe veel feministen een brug te ver slaan. Vrouwen zouden structureel onderdrukt worden. Verschillen tussen mannen en vrouwen worden bestempeld als genderongelijkheid. Zo zou het dragen van make-up, het hebben van een bepaalde favoriete kleur of het kiezen voor een bepaald beroep gegrond liggen in traditionele denkbelden over de vrouw en vrouwen dit opgelegd worden door de samenleving. Het feit dat er veelal mannen hoge functies bekleden zou moeten veranderen door organisaties meer vrouwen te laten aannemen en de vrouw te stimuleren om voltijd in plaats van deeltijd te werken. Vrouwen zouden te kampen hebben met grootse ongelijkheid op het gebied van seksueel welzijn: een orgasmekloof. En dan nog niet te spreken over de grote onrechtvaardigheid dat tampons onder het hoge btw-tarief vallen.

Het feminisme van vandaag komt voort uit zowel een extreem gelijkheidsdenken als een slachtofferdenken, wat de Canadese hoogleraar Janice Fiamengo als volgt beschrijft: *“het feminisme van de 21^e eeuw gaat niet langer over gelijkheid, maar over privileges, voordelen en uitzonderingen voor vrouwen. Er wordt een verschillende standaard gehanteerd voor vrouwen, die slachtoffer zouden zijn, en voor mannen, die privileges zouden hebben”*.

Het doorgeslagen gelijkheidsdenken en slachtofferdenken

De moderne feminist is van mening dat er vergaande genderongelijkheid heerst en dat dit rechtgetrokken dient te worden. Maar de eerdergenoemde punten die de moderne feministen aandragen, hebben in de verste verte niets met rechtsgelijkheid te maken. Waar het wel mee te maken heeft, is extreem gelijkheidsdenken: de verschillen tussen mannen en vrouwen op alle vlakken in de maatschappij willen wegwerken. Van make-up tot okselhaar, en van studiekeuze tot het aantal arbeidsuren. Alles zou moeten wijken omdat het de vrouw vast zou zetten in haar traditionele positie.

De feministen blijven hangen in een slachtofferrol. Onnodig, aangezien in Nederland er sprake is van gelijkheid voor de wet. Dit is de rechtsgelijkheid waar de vrouwen in de eerste feministische golf voor hebben gestreden. Het feminisme van nu borduurt dan ook voort op de tweede feministische golf die zich richtte op de rechtspraktijk. Het antwoord op de vraag of mannen en vrouwen gelijk zijn voor de wet luidt ja. Ze kennen gelijke rechten en gelijke kansen. Maar of ze gelijk zijn in de praktijk? Nee, gelukkig niet.

Neem het standpunt dat meer vrouwen hoge posities moeten bekleden. Het liefst wil men evenveel of meer vrouwen op topposities. Een ultiem voorbeeld van het doorgeslagen gelijkheidsdenken: precies evenveel van de een als van de ander willen hebben. Hier worden geen gelijke kansen nagestreefd, maar gelijke uitkomsten. Het is utopisch denken om evenveel mannen en vrouwen in een bepaalde beroepsgroep te hebben, wat ook weinig zal bijdragen aan de kwaliteit van het uitgevoerd werk. Geslacht valt immers niet te linken aan kwaliteit; dit is een individuele aangelegenheid. Het representativiteitsargument is daarnaast zwak: er zijn veel meer en veel belangrijker factoren dan geslacht die een rol spelen bij het vormen van percepties. Opvallend is ook dat dit bij topposities als een valide argument wordt beschouwd, terwijl bij een laagopgeleid beroep er geen haan naar kraait.

Echte gelijkheid zou daarentegen betekenen dat ongeacht gender iedereen gelijk is en slechts naar individuele eigenschappen wordt gekeken. Maar dat pretenderen de moderne feministen nou juist niet. Zij pretenderen ongelijkheid. Gelijkheid betekent immers niet dat één groep voorgetrokken wordt. Maar dat is wel degelijk de uitwerking van het moderne feminisme.

De uitwerking van feminisme in de bestuurskundige praktijk

Opvallend is hoe dit slachtofferdenken Nederland zo heeft kunnen beïnvloeden. Overheidsorganisaties, bedrijven en universiteiten staan in de ban van diversiteit en inclusiviteit. Overall domineert niet alleen het gelijkheidsdenken, vrouwen worden ook positief gediscrimineerd als gevolg ervan. Onder het mom van ‘representativiteit’ worden er meer vrouwen aangenomen. Overheidsinstellingen geven boven vacatures aan dat op basis van representativiteit wordt gerekruteerd. Er worden onderzoeken gedaan naar de achtergrond (lees: geslacht en afkomst) van de werknemers. Bij bedrijven en universiteiten worden zelfs vrouwenquota ingesteld, waardoor er verplicht een bepaald percentage van de werknemers vrouw dient te zijn. Om een voorbeeld te noemen heeft de Technische Universiteit Eindhoven voor een halfjaar de vacatures alleen opengesteld voor vrouwen met als doel dat op korte termijn 20 procent van de hoogleraren vrouw is. Bovendien stemde de Tweede Kamer eind 2019 in met een motie waarin beursgenoteerde bedrijven verplicht worden gesteld 30 procent van hun raden van commissarissen uit vrouwen te laten bestaan. Onze overheid die gelijkheid pretendeert, promoot hiermee juist ongelijkheid: een ongelijke behandeling van mannen en vrouwen.

**“Onze overheid die gelijkheid pretendeert, promoot hiermee juist ongelijkheid:
een ongelijke behandeling van mannen en vrouwen”**

Nederland in internationaal perspectief

Nederland is niet als enige Europese staat beïnvloed door het moderne feminisme. Veel Europese landen kennen vrouwenquota. Hoe Europese landen hierin een brug te ver slaan, lopen veel andere landen achter. Mijn advies aan de moderne feminist zou dan ook zijn: focus je op die landen waar het met vrouwenrechten slecht gesteld is. Waar er geen rechtsgelijkheid is voor de wet. Waar vrouwen het huis niet mogen verlaten zonder toestemming van de man. Waar vrouwen minder gemakkelijk kunnen scheiden dan mannen. Waar er voor het huwelijk geen of een lagere minimumleeftijd is voor vrouwen dan voor mannen. Waar vrouwen als gevolg hiervan op jonge leeftijd al niet meer kunnen studeren. Of nog veel erger: waar vrouwen besneden worden en dus voor hun hele leven worden verminkt.

Een echte feminist hoort zich zorgen te maken om deze vrouwen. Sta zij aan zij met die vrouwen die strijden tegen conservatieve genderrollen voortkomende uit religieuze opvattingen. Verspil je energie niet aan Nederland, waar iedereen gelijk is voor de wet en de keuzevrijheid heeft om wat dan ook te studeren en voor elk beroep te gaan. Feministen van vandaag, zet je in voor de VN of een NGO. Zet je in voor vrouwen die het écht nodig hebben.